

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

В. О. Мирошніченко

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО У СХЕМАХ І ВИЗНАЧЕННЯХ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ СУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Київ
«Центр учбової літератури»
2018

УДК 341.9(075.8)
М 64

*Рекомендовано до друку
як навчальний посібник рішенням Вченої ради
Бердянського державного педагогічного університету
(протокол № 12 від 27 червня 2018 року)*

Рецензенти:

Шестак Валентин Сергійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Донецького державного університету управління (м. Маріуполь);

Фролов Юрій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства Бердянського державного педагогічного університету;

Каменський Дмитро Васильович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри правознавства Бердянського державного педагогічного університету.

Мирошніченко В. О.

М 64 Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. / В. О. Мирошніченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 152 с.

ISBN 978-617-673-764-3

У навчальному посібнику «Міжнародне приватне право у схемах і визначеннях» у доступній формі викладено матеріал однієї з найскладніших юридичних дисциплін. У вигляді схем, таблиць та визначень основних понять розкриваються питання загальних положень, джерел, колізійних норм, суб'єктів та об'єктів міжнародного приватного права.

Навчальне видання підготовлене на основі чинного законодавства України (1 травня 2018 року), міжнародних договорів з питань приватноправових відносин, законодавства і судової практики деяких іноземних держав.

Для студентів та аспірантів юридичних факультетів, що вивчають міжнародне приватне право; для викладачів, що спеціалізуються на викладанні міжнародного права та міжнародної економіки; для юристів-практиків та всіх хто цікавиться проблемами міжнародного приватного права.

ISBN 978-617-673-764-3

© Мирошніченко В. О., 2018.
© Видавництво «Центр учбової літератури», 2018.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	5
ТЕМА 2. ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	10
ТЕМА 3. КОЛІЗІЙНІ НОРМИ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	19
ТЕМА 4. СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	27
ТЕМА 5. ПРАВО ВЛАСНОСТІ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	39
ТЕМА 6. СІМЕЙНЕ ПРАВО У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	47
ТЕМА 7. СПАДКОВЕ ПРАВО У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	54
ТЕМА 8. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ДОГОВОРИ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	60
ТЕМА 9. ТРУДОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ З «ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ»	72
ТЕМА 10. ДЕЛІКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	80
ТЕМА 11. АВТОРСЬКЕ ТА ПАТЕНТНЕ ПРАВО У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	93
ТЕМА 12. МІЖНАРОДНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ ТА ВАНТАЖІВ	102
ТЕМА 13. МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ	111
ТЕМА 14. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	120
ТЕМА 15. МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ	130
ВИКОРИСТАНІ ТА РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	135
ДОДАТОК	138

ВСТУП

Сьогодні Україна впевнено крокує шляхом євроінтеграції. Уклавши Угоду про асоціацію з Європейським Союзом наша держава взяла на себе низку зобов'язань і, як наслідок, імплементує у власну правову систему значну кількість нормативних документів міжнародного характеру. Це значною мірою збагачує, і без того, одну з найдинамічніших галузей національного права – міжнародне приватне право.

Значення галузі права, що регулює правовідносини з іноземним елементом зростає і в усьому світі у зв'язку з процесами інтеграції, глобалізації та міжнародного розподілу праці. На сьогодні жоден юрист, незалежно від сфери своєї діяльності, не може обійтися без знань з цієї галузі права.

Міжнародне приватне право доволі складна для розуміння навчальна юридична дисципліна. Це зумовлено тим, що ця наука є комплексною галуззю права і для успішного вивчення якої необхідні глибокі знання та фахові компетентності з теорії держави і права, міжнародного публічного права, національного цивільного, спадкового, сімейного, господарського, трудового, авторського, фінансового, цивільно-процесуального та інших галузей права. Також національне міжнародне приватне право тісно пов'язане з приватним правом інших держав. Враховуючи це все, ми обрали для викладу такого складного і об'ємного навчального курсу доволі доступну схематичну форму викладу. Таблиці, визначення основних термінів, схеми дозволяють стисло і максимально зрозуміло пояснити головну суть правовідносини ускладнених іноземним елементом.

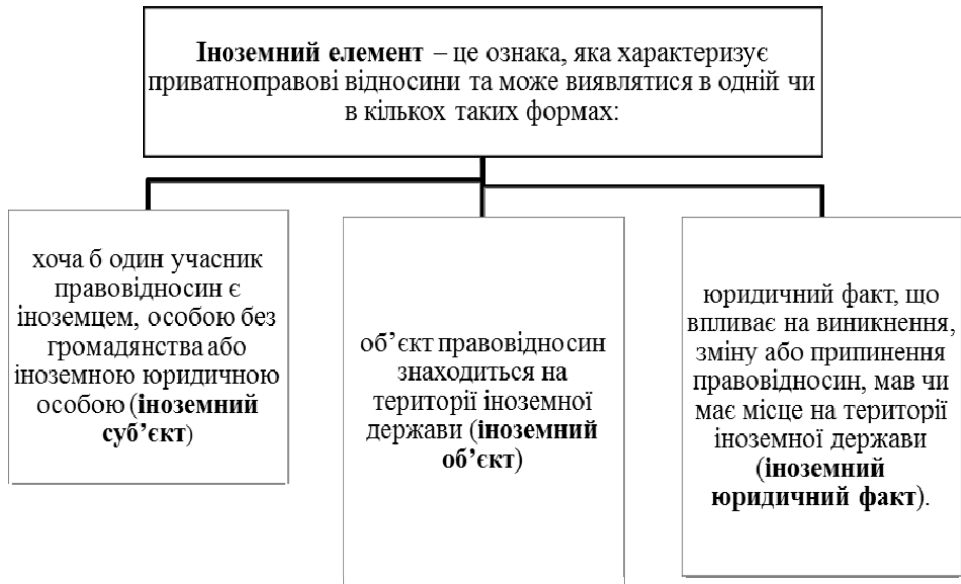
У запропонованому навчальному посібнику розглядаються питання загальних положень, джерел, колізійних норм, суб'єктів міжнародного приватного права, права власності, сімейних, спадкових, трудових, авторських, патентних, зобов'язальних, транспортних та інших правовідносин у міжнародному приватному праві. Наприкінці посібника розміщений список використаних та рекомендованих джерел літератури та додаток – Закон України «Про міжнародне приватне право».

Володимир Мирошниченко

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

1. Поняття про міжнародне приватне право

Міжнародне приватне право – це самостійна галузь права, сукупність правових норм, що регулюють невідладні, приватноправові відносини з іноземним елементом.

Предмет міжнародного приватного права

Французька доктрина

Основою міжнародного приватного права є норми про громадянство та про правове становище іноземців. Значна увага приділяється питанням колізій законів та питанням міжнародного процесу та арбітражу.

Німецька доктрина

Обмежує предмет міжнародного приватного права колізійним правом. Правове становище іноземців у Німеччині відносять до цивільного права, а питання громадянства – до державного права.

Англо-американська доктрина

Зосереджує увагу на процесуальних питаннях. Насамперед ставиться завдання визначити, за яких умов місцевий суд компетентний розглядати справу з участю «іноземного елемента».